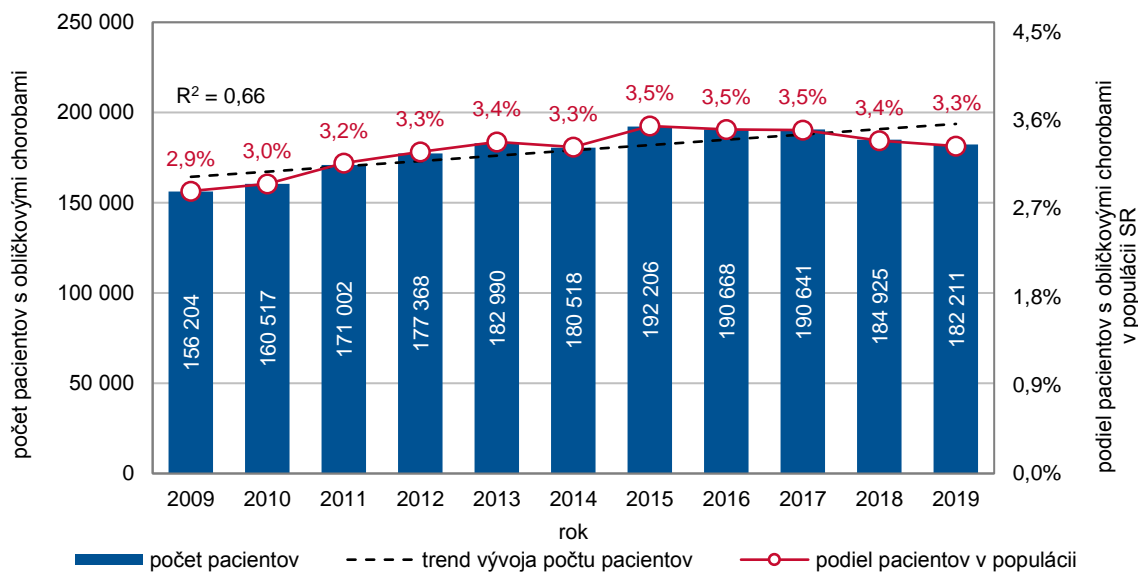

Nefrologická starostlivosť a liečba nahrádzajúca funkciu obličiek v Slovenskej republike 2019

V predkladanej správe sú zhrnuté **najvýznamnejšie štatistiky** v rámci činnosti **nefrologických ambulancií** ako aj **stacionárov** na území SR a **sledovaných pacientov s ochoreniami obličiek**. Zdrojom údajov sú štatistické zisťovania Ministerstva zdravotníctva SR za príslušný rok, ktoré vychádzajú z **Ročného výkazu o činnosti nefrologickej ambulancie A (MZ SR) 13-01** a **Ročného výkazu o činnosti stacionára v odbore nefrológia T (MZ SR) 2-01**, ktorých zber a spracovanie vykonáva Národné centrum zdravotníckych informácií. **Sledovaná osoba/pacient** je osoba v starostlivosti ošetrojúceho zdravotníckeho pracovníka **aktívne sledovaná ošetrojúcim zdravotníckym pracovníkom** pre konkrétne ochorenie alebo stav s cieľom poskytnutia zdravotnej starostlivosti.

Na Slovensku sme v roku 2019 evidovali **152 ambulancií** poskytujúcich nefrologickú starostlivosť a **77 dialyzačných stacionárov**, ktoré vykázali činnosť. Pre ochorenia obličiek bolo **sledovaných 182 211 pacientov**, čo predstavovalo 3,3 % populácie SR. Od roku 2017 počet sledovaných pacientov pre obličkové ochorenia slabo medziročne klesal, **celkovo však za obdobie rokov 2009 – 2019 mal rastúci trend** (G 1).

G 1 Sledovaní pacienti v nefrologických ambulanciách

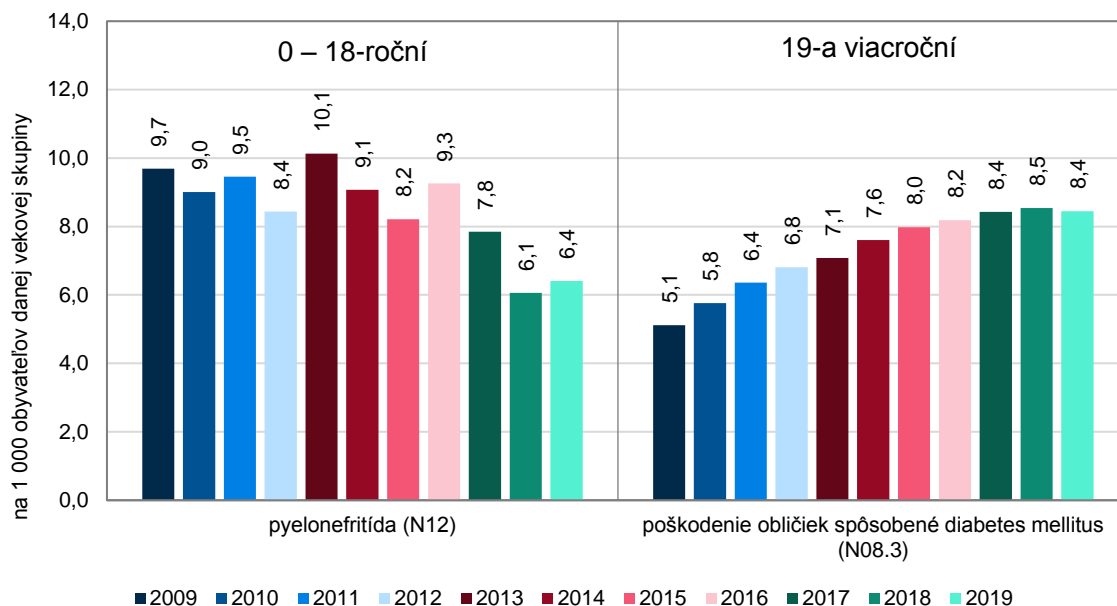

V [publikačných tabuľkových výstupoch](#) (xlsx, ods) vychádza tento graf z dát na hárku T1, T3 a T4.

V rámci obličkových ochorení sa sledujú zvlášť 0 – 18-roční a 19-a viacroční pacienti. Z dlhodobého pozorovania (2009 – 2019) hodnotíme, že trend počtu 0 – 18-ročných pacientov bol s miernym kolísaním zostupný, ale trend počtu 19-a viacročných bol už jednoznačne rastúci.

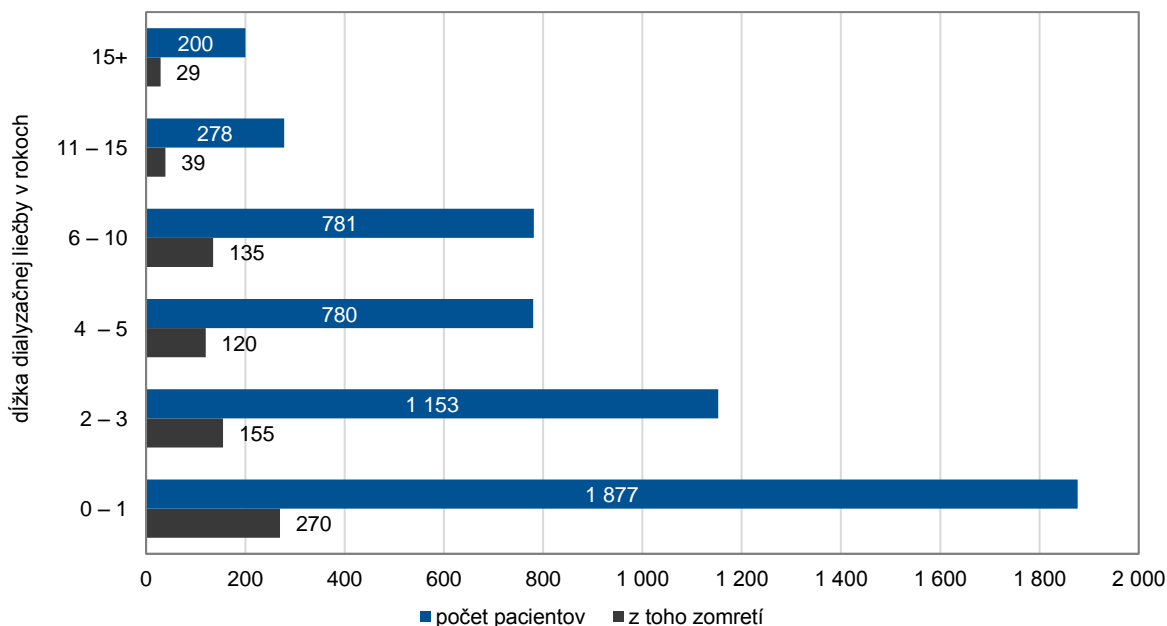
U 0 – 18-ročných pacientov prevažovalo ochorenie pyelonefritída, teda zápal obličiek. Ambulancie evidovali s týmto ochorením za rok 6 866 pacientov (G 2). Za obdobie rokov 2009 – 2019 ich **počet s miernym kolísaním klesal**. Kým v roku 2009 na 1 000 obyvateľov vo veku 0 – 18 pripadlo 9,7 takto-ročných pacientov, tak v roku 2019 to bolo už len 6,4 (G 2). **U 19-a viacročných prevažovalo poškodenie obličiek spôsobené ochorením diabetes mellitus** (37 062 sledovaných pacientov). **Počet pacientov** s týmto ochorením v rámci sledovaného obdobia **vzrastal** (G 2). Zatiaľ čo v roku 2009 pripadlo na 1 000 obyvateľov vo veku 19-a viac rokov 5,1 takto-ročných pacientov, tak v roku 2019 to bolo až 8,4 pacientov (G 2).

G 2 Vývoj počtu sledovaných osôb v nefrologických ambulanciách podľa najčastejšej diagnózy

V [publikačných tabuľkových výstupoch](#) (xlsx, ods) vychádza tento graf z dát na hárku T3 a T4.

G 3 Počet pacientov podľa dĺžky dialyzačnej liečby

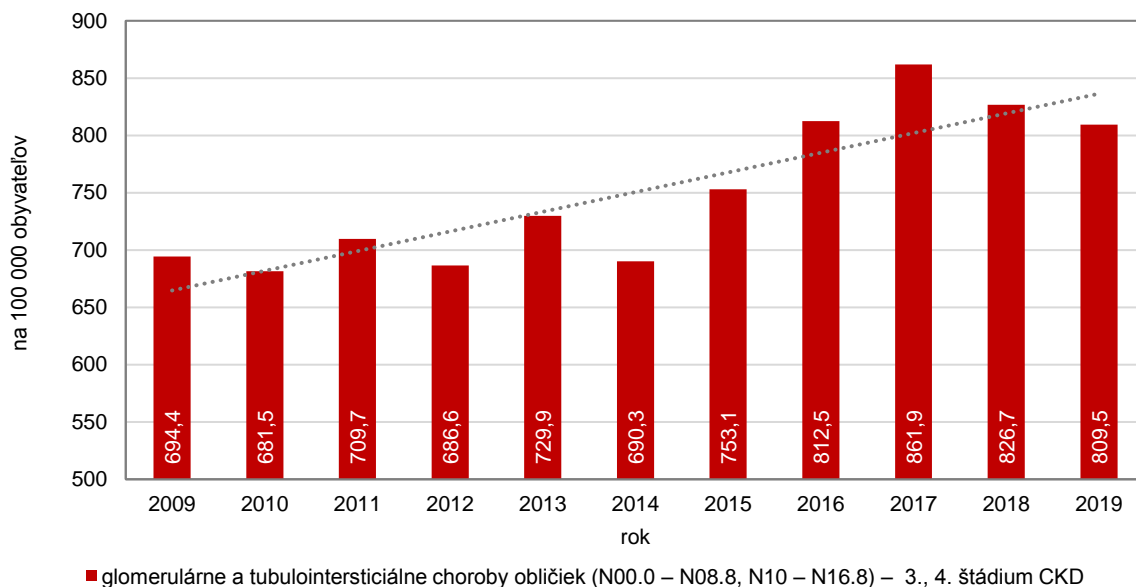

V [publikačných tabuľkových výstupoch](#) (xlsx, ods) je tento graf uvedený pod označením G 11 (hárok G11).

Niektoré ochorenia obličiek si vyžadujú **dialyzačnú liečbu**, ktorú v roku 2019 **podstúpilo 5 069 pacientov**. Až 37,0 % (v počte 1 877) pacientov si vyžadovalo takúto liečbu od 1 dňa až po 1 rok a 3,9 % (v počte 200) podstupovalo túto liečbu 15 a viac rokov ([G 3](#)). Počet pacientov, ktorí boli **zaradení do pravidelnej dialyzačnej liečby (PDL) bol 4 631**. Najčastejším dôvodom PDL bolo poškodenie obličiek spôsobené diabetes mellitus (v počte 1 554 pacientov) a nasledovali primárna

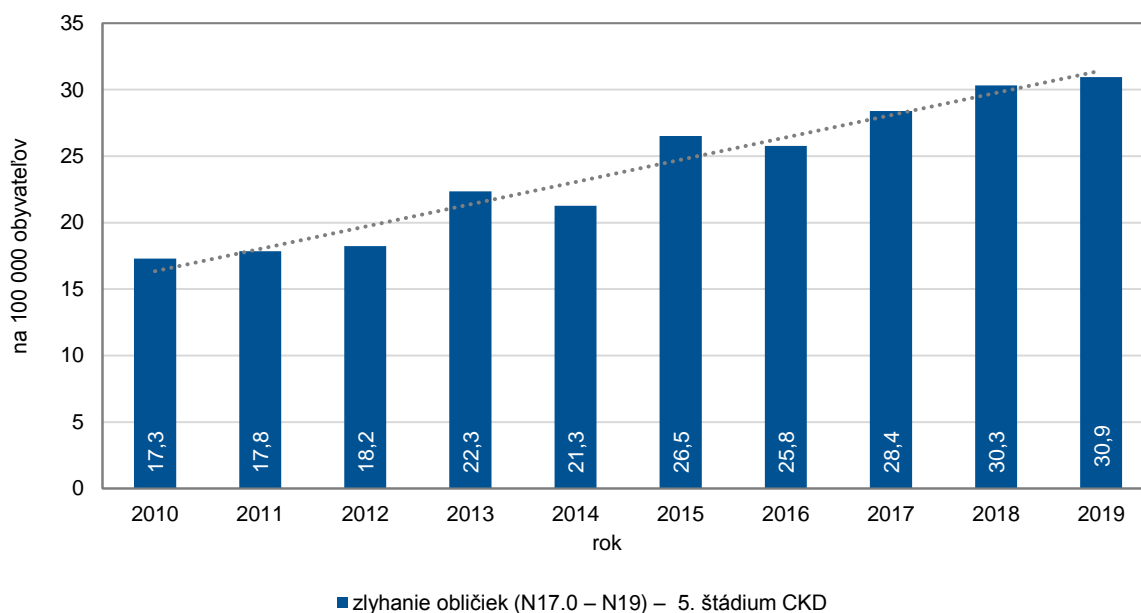
glomerulonefritída (587), pyelonefritída (563) a poškodenie obličiek hypertenziou (558). Celkovo konštatujeme, že **so zvyšujúcim sa vekom v populácii SR sa zvyšoval podiel pacientov vyžadujúcich PDL**. Kým na 100 000 obyvateľov vo veku 0 – 18 rokov pripadlo 0,9 takto-ročných pacientov v PDL, tak na 100 000 obyvateľov vo veku 70-a viac rokov až 310,7 takto-ročných pacientov. Vychádzajúc z dlhodobého pozorovania (2009 – 2019) hodnotíme, že v rámci populácie SR z roka na rok rástol počet sledovaných osôb zaradených do PDL, zatiaľ čo v populácii sledovaných osôb pre obličkové ochorenia bol ich počet v každom roku približne rovnaký.

G 4 Vývoj počtu sledovaných osôb s chronickou chorobou obličiek 3., 4. štádium CKD

V [publikačných tabuľkových výstupoch](#) (xlsx, ods) je tento graf uvedený pod označením G 4 (hárak G4_G5).

G 5 Vývoj počtu sledovaných osôb s chronickou chorobou obličiek 5. štádium CKD (nezaradených do PDL)

V [publikačných tabuľkových výstupoch](#) (xlsx, ods) je tento graf uvedený pod označením G 5 (hárak G4_G5).

V roku 2019 sa **liečilo 44 181 pacientov** s chronickou chorobou obličiek (**CKD**) v **3. a 4. štádiu** t. j. na glomerulárne a tubulointersticiálne choroby obličiek ([G 4](#)). V období rokov 2009 – 2017 sme zaznamenali kolísavý nárast pacientov s CKD v 3. a 4. štádiu, kedy v roku 2017 dosiahol ich počet maximum (861,9 pacientov na 100 000 obyvateľov) a od toho roku postupne klesal (809,5 pacientov na 100 000 obyvateľov v roku 2019).

Za rok 2019 **evidujeme 1 689 pacientov** so zlyhaním obličiek (**5. štádiu CKD nezaradených do PDL**) ([G 5](#)). Za obdobie rokov 2010 – 2019 sledujeme ich postupný nárast, pričom ich počty stúpili z 17,3 osôb na 100 000 obyvateľov v roku 2010 na 30,9 osôb na 100 000 obyvateľov v roku 2019.

Podrobnejšie údaje k tejto téme sú obsiahnuté v štatistických výstupoch zverejnených na http://www.nczisk.sk/Statisticke_vystupy/Tematicke_statisticke_vystupy.